



OPEN ACCESS

# Anglické pasivum se slovesem *get* v současné britské angličtině<sup>1</sup>

Dana Tyčová – Gabriela Brůhová (Praha)

## ENGLISH *GET*-PASSIVES IN CONTEMPORARY BRITISH ENGLISH

The present article is a corpus-based study of the *get*-passive in British English. The theoretical part focuses on the general characteristics of the *get*-passive, pointing out the differences between the *be*- and the *get*-passive. The empirical part analyzes 100 examples of passive constructions with *get*, excerpted from the Araneum Anglicum Minus corpus, from syntactic-semantic and pragmatic aspects. Our study shows that the *get*-passive proves to be a dynamic construction, occurring almost exclusively with dynamic verbs. Next, the subject of *get*-passives tends to have an agentive role, rather than the role of an affected participant. Finally, the analysis demonstrates that the *get*-passive occurs most frequently in situations with either an adverse or beneficial effect on the subject or person concerned. The article provides a syntactic-semantic analysis of English *get*-passives and aims to contribute to a more detailed description of this passive construction in contemporary British English.

## KEYWORDS

voice, passive voice, *get*-passive, *be*-passive

## KLÍČOVÁ SLOVA

slovesný rod, trpný rod, pasivum s *get*, pasivum s *be*

## DOI

<https://doi.org/10.14712/23366591.2019.1.3>

## 1. ÚVOD

Tento článek popisuje anglickou pasivní konstrukci tvořenou z pomocného slovesa *get* a minulého přičestí lexikálního slovesa. Studie se soustředí zejména na charakteristické znaky pasiva s *get*, které jej odlišují od obvyklejšího, bezpříznakového pasiva tvořeného z pomocného slovesa *be*. Teoretická část studie nabízí stručný přehled pasiva jako slovesné kategorie, jak je traktováno v základních gramatikách angličtiny (Quirk a kol., 1985; Huddleston — Pullum, 2002; Dušková a kol., 2006) a v několika studiích zaměřujících se na pasivum s *get* (Givón — Yang, 1994; Downing, 1996). Při popisu pasiva s *get* se zaměříme na sémantickou stránku pasiva s *get*, a to jednak na sémantiku sloves vyskytujících se s *get* (Levin, 1993), a jednak na (ne)životnost a sémantickou roli podmětu. Dále nás zajímá pragmatický význam celé pasivní kon-

---

<sup>1</sup> Tato studie vznikla za podpory projektu Univerzity Karlovy Progres Q10, *Jazyk v proměně času, místa, kultury*.

strukce, tj. zda pasivum s *get* vyjadřuje nespěšnost nebo spěšnost vzhledem k referentu podmětu (Huddleston — Pullum, 2002). Empirická část studie se snaží na základě analýzy 100 příkladů excerpovaných z webového korpusu Araneum Anglicum tyto aspekty ověřit a popsat tak užití anglického pasiva s *get* v současné britské angličtině ze syntakticko-sémantického i pragmatického aspektu.



## 2. TEORETICKÁ ČÁST

Pasivum je spolu s aktivem druh slovesného rodu, jedné z pěti morfologických kategorií anglického finitního slovesa. Slovesný rod je kategorie poněkud specifická, jelikož se netýká pouze sloves, ale má vliv i na další větné členy. „Slovesný rod vyjadřuje, v jakém syntakticko-sémantickém vztahu jsou účastníci slovesného děje k slovesnému ději. V aktivu je podmět konatelem, původcem nebo jiným aktantem, z něhož slovesný děj vychází, zatímco v pasivu je konatelem nebo původcem děje jiný aktant než podmět [...]“ (Dušková a kol., 2006, s. 253), např. *Pat stole my surfboard.* vs. *My surfboard was stolen by Pat.* (Huddleston — Pullum, 2002, s. 1427). Pasivum se v angličtině tvoří z pomocného slovesa, zpravidla *be*, méně často *get* a minulého příčestí.<sup>2</sup> Základní funkcí pasiva je „vyjádření slovesného děje bez konatele“ (Dušková a kol., 2006, s. 259), např. *My surfboard was stolen* (Huddleston — Pullum, 2002, s. 1428). Z toho důvodu je pasivum s vyjádřeným konatelem daleko řidší. Pokud je konatel v pasivu vyjádřen, má formu předložkové vazby *s by*: *My surfboard was stolen by Pat* (ibid.).<sup>3</sup> Důvody pro užití pasiva bývají různé, často se jedná o autorské pasivum, kdy konatelem je autor článku či o situace, ve kterých je vyjádření konatele buď irelevantní, nežádoucí či dokonce nemožné, neboť není známý (Dušková a kol., 2006). U pasiva bez vyjádřeného činitele je proto obtížné najít konkrétní aktivní parafrázi, často se jedná o všeobecného konatele. Pasivum zároveň „může sloužit jako prostředek aktuálního členění větného“ (Dušková a kol., 2006, s. 263).

V rámci kategorie slovesného rodu je pasivum tvořené s pomocným slovesem *be* považováno za standardní, bezpříznakovou variantu a je rovněž mnohem běžnější než pasivum s *get*. *Get*, na rozdíl od slovesa *be*, není pravé pomocné sloveso. Zatímco v případě pasiva s *be* se otázky tvoří pouhou inverzí slovesa a podmětu (*Were they arrested?*) a zápor přidáním *not* (*They were not arrested*), při formulaci otázek a záporných vět s *get* je třeba použít ještě pomocné sloveso *do*: *Did they get arrested?*, *They did not get arrested* (Fleischer, 2006, s. 228).

- 
- 2 Ne všechny konstrukce složené z *be/get* a minulého příčestí reprezentují pasivní věty, může se jednat i o sponové predikace s adjektivním doplněním, např. *be/get lost, married, tired* (Quirk a kol., 1985, s. 169; Dušková a kol., 2009, s. 461). O pasivum se jedná pouze tehdy, pokud je možné větu převést z pasiva do aktiva.
  - 3 Na základě vyjádřeného nebo nevyjádřeného konatele v pasivu rozlišují Huddleston — Pullum (2002, s. 1428) „long passives“ (pasiva s vyjádřeným konatelem pomocí předložkové vazby *s be*) a „short passives“ (pasiva s nevyjádřeným konatelem). Obdobně NESČ zmiňují deagentní strukturu s odsunutým agentem a strukturu deagentní s eliminovaným agentem (NESČ: Hierarchizace propozice).



Podle Huddlestona a Pulluma (2002, s. 1442) existují čtyři hlavní rozdíly mezi pasivem *s be* a *get*:

- i. Pasivum *s get* se obvykle nepoužívá ve formálním stylu.
- ii. Pasivum *s get* se používá výhradně s dynamickými slovesy.
- iii. Podmět pasiva *s get* může být interpretován jako agens slovesného děje.
- iv. Pasivum *s get* se typicky vyskytuje ve větách vyjadřujících neprospěšnost („adversity“) nebo prospěšnost („benefit“) pro referenta podmětu, tj. nikoli ve větách s neutrálním významem.

## 2.1 UŽITÍ PASIVA S DĚJOVÝMI A STAVOVÝMI SLOVESY

Pasivum se slovesem *be* se tvoří jak s dějovými, tak se stavovými slovesy. V řadě případů pasivum *s be* „nerozlišuje vyjadřování děje a stavu“ (Dušková a kol., 2006, s. 262). Př. (1) ilustruje tuto sémantickou nejednoznačnost, neboť slovesný děj lze chápat jako dějový (ve významu „někdo rozbil okno“; *broken* je přídělné sloveso) nebo jako stavový (ve významu „okno bylo rozbité“; *broken* je zde adjektivum) a dějovost či stavovost slovesného tvaru vyplývá pouze z kontextu.

(1) *The window was broken.* (Huddleston — Pullum, 2002, s. 1441)

V pasivu *s get* je tato nejednoznačnost eliminována, jelikož u věty *The window got broken* je možná pouze dějová interpretace.

Downing (1996, s. 184) dále uvádí, že na rozdíl od pasiva *s be* věty s pasivním *get* vyjadřují vždy rezultativní význam, tj. důraz je kladen na výsledek slovesného děje (2).

(2) *He got hurt.*

Někteří autoři upozorňují na skutečnost, že i přes silnou dějovost pasiva *s get* lze *get* použít se stavovými slovesy (Downing, 1996, s. 188; Xiao — McEnery — Quian, 2006). V těchto případech však stavové sloveso nabývá dějového významu, přičemž důraz je kladen na výsledek slovesného děje (3, 4):

(3) *We had to shout very loudly to get heard.* (Downing, 1996, s. 188)

(4) *Get your foot in the door, get known.* (Xiao — McEnery — Quian, 2006)

## 2.2 SÉMANTIKA PODMĚTU PASIVA S GET

Zatímco v pasivu *s be* lze podmět charakterizovat jako zasažený (patients), v případě pasiva *s get* je sémantický vztah podmětu k slovesnému ději složitější. Podmět není pouze zasaženým účastníkem, nýbrž může být vnímán jako konatel (agens) slovesného děje, přesněji řečeno může být vnímán jako participant, který má na ději výraznou spoluúčasť nebo za děj nese částečnou zodpovědnost (Downing, 1996, s. 197). Podle Huddlestona a Pulluma (2002, s. 1442) se pasivu *s get* dává přednost ve větách, kde má referent podmětu „an agentive role in the situation, or at least [...] some respon-



sibility for it.“<sup>4</sup> Toto lze ilustrovat na příkladu *Jill was/got arrested*. V obou variantách lze *Jill* chápat jako dějem zasaženého účastníka (patients), v pasivní větě s *get* je ale mnohem pravděpodobnější, že *Jill* je za zatčení zodpovědná (tj. provedla něco, čím si zatčení zasloužila). Huddleston — Pullum (2002, s. 1442) uvádějí další příklady pasiva s *get*, které ilustrují zřejmý stupeň spoluúčasti referenta podmětu na ději, úmyslnost či dokonce záměrnost (př. 5 a 6).

- (5) *Go and get checked out at the medical centre.*
- (6) *Getting elected president of the student union took a lot of time and effort.*

### 2.3 PRAGMATICKÝ VÝZNAM PASIVNÍCH VĚT S *GET*

Pasivum s *get* se typicky vyskytuje ve větách vyjadřujících buď neprospěšnost („adversity“), tj. nepříznivý dopad na referenta podmětu (7), nebo prospěšnost („benefit“), tj. příznivý dopad na referenta podmětu (8) (Huddleston a Pullum, 2002, s. 1442). Situace popisovaná v příkladu (7) je tedy pro *Kim* jednoznačně negativní, v příkladu (8) naopak pozitivní.

- (7) *Kim got sacked.*
- (8) *Kim got promoted.*

Podle Huddlestona a Pulluma (2002, s. 1442) může pasivum s *get* působit ve větách s neutrálním významem nepřírozeně (9 b), a proto se obvykle užívá pasiva s *be* (9 a).

- (9) a. *The milk was bought at the store down the road.*  
b. *?The milk got bought at the store down the road.* (ibid.)

Naproti tomu Downing (1996, s.196) zmiňuje, že pasivum s *get* je možné užít i pro vyjádření neutrálního významu, typicky v situacích, kdy se mluvčí vyjadřuje k tématům odbornějšího obsahu (např. věda, vzdělání) (10):

- (10) *The diagram below shows how value gets added to a product.*

Kromě vyjádření prospěšnosti/neprospěšnosti pro referenta podmětu může mluvčí užít pasiva s *get* pro zhodnocení daného děje a vyjádřit tak svůj negativní postoj k ději („unfavourable attitude towards the action“ /Quirk a kol., 1985, s. 161/). Toto ilustruje příklad (11), který implikuje význam „It should have been left shut!“ (Okno mělo být zavřené).

- (11) *How did that window get opened?*

4 Na komplexní povahu podmětu pasiva s *get* upozorňují také Mitkovska — Bužarovska (2011, s. 391): „[the] subject has a complex role: it is the ‘locus of affectedness’ while being the ‘controller’ at the same time.“



Obdobný příklad uvádějí také Givón — Yang (1994, s. 121), přičemž poukazují na významový rozdíl mezi pasivem s *get* a *be*. Zatímco v pasivní větě s *be* (12b) se mluvčí spíše ptá na způsob, jakým došlo k otevření okna, užitím pasiva s *get* (12a) může mluvčí implikovat něčí zodpovědnost za otevření okna či něčí nedbalost a vyjádřit tak negativní hodnocení děje:

- (12) a. *How did this window get opened?*  
 b. *How was this window opened?*

### 3. MATERIÁL A METODA

Materiál pro tuto studii tvoří 100 dokladů pasiva s *get*. Tyto doklady byly excerpovány z korpusu Araneum Anglicum Minus. Araneum je webový korpus a obsahuje blogové příspěvky, novinové články a články z webových stránek, jako je Wikipedie. Vyhledávání bylo omezeno pouze na britskou angličtinu, čehož bylo docíleno restrikcí textové domény na *.uk* (*.co.uk*, *.org.uk* apod.). Postup excerptce byl následovný: dotaz obsahoval všechny formy slovesa *get* (tj. jeho lemma) + minulé příčestí. Tímto dotazem jsme získaly celkem 600 náhodně seřazených výsledků. Z těchto 600 příkladů poté probíhala manuální excerptce 100 příkladů. Do analýzy byly zařazeny pouze ty pasivní věty, které umožňují transformaci do věty aktivní. Na základě tohoto kritéria byly vyřazeny příklady, kde mělo *get* funkci sponového slovesa vyjadřujícího změnu stavu (tzv. „pseudo-passives“ (Quirk a kol., 1985, s. 169)), např. *I'm extremely picky and someone who gets bored easily (...)*, kde *bored* je adjektivum a *get* v konstrukci *get bored* má funkci sponového slovesa typu „become“, nikoli pomocného slovesa pasiva.

Empirická část práce se pokusí ověřit následující hypotézy:

1. Pasivum s *get* se častěji používá s dějovými slovesy. Studie se pokusí odpovědět na otázku, zda se pasivum s *get* používá výhradně s dějovými slovesy, nebo zda je možné použití pasiva s *get* i se stavovým, nedějovým slovesem.
2. Pasivum s *get* se častěji používá s monotranzitivními slovesy, neboť gramatiky příklady s ditranzitivními slovesy neuvádějí.
3. Podmět pasiva s *get* je (typicky) životný, na ději má spoluúčast nebo za něj nese určitou míru zodpovědnosti.
4. Pasivum s *get* se vyskytuje převážně ve větách vyjadřujících nepříznivý nebo příznivý dopad na referenta podmětu, ve větách s neutrálním významem se pasivum s *get* užívá pouze ojedinelé.

### 4. ANALÝZA

#### 4.1 DĚJOVÁ A STAVOVÁ SLOVESA V PASIVU S *GET*

Analýza sémantiky sloves potvrdila, že dějová slovesa v pasivu s *get* jednoznačně převládají (99 %). Náš vzorek obsahoval pouze jeden příklad se stavovým slovesem, a sice

se slovesem *notice* (13). *Notice* je typické stavové sloveso popisující mentální proces, použitím v pasivu s *get* však nabývá dějového významu (Xiao — McEney — Quian, 2006) a zároveň je zdůrazněna dynamičnost celé situace. Příklad pochází z reklamy na stránku *rajapack.co.uk*, což je obchod s obalovým materiálem. Dějového *get*-pasiva je pravděpodobně užito z důvodu nalákání zákazníka a obeznámení ho se širokým výběrem zboží.

- (13) *From bright colours to the classic brown paper carrier bag, it's easy to get the right look for your business. You can even choose custom printed bags, to ensure your name **gets noticed** on the high street.*

Tabulka 1 shrnuje přehled dějových sloves, která se v našem vzorku vyskytují v pasivu s *get* nejčastěji. Mezi nejčastější slovesa patří *pay* (9 výskytů, př. 14), *ask* (5 výskytů, př. 15), dále *catch*, *arrest*, *kill* (4 výskytů, př. 16). Již z těchto výsledků je zřejmé, že pasivum s *get* má tendenci vyskytovat se se sémanticky zabarvenými slovesy, tj. se slovesy implikujícími buď negativní (*catch*, *arrest*, *kill*) nebo pozitivní (*pay*) dopad na mluvčího.

- (14) *When a loan is given, against security, I expect to **get paid** or take the security in exchange.*  
 (15) *I think John Paul II also **got asked** to address the whole Parliament.*  
 (16) *I would have taken a picture, but I would have **got arrested** immediately.*

Sloveso (přičestí)	Výskyty
<i>paid</i>	9
<i>asked</i>	5
<i>caught, arrested, killed</i>	4
<i>offered, hit</i>	3
<i>fired, called, told, stabbed, picked up, elected, sold, invited</i>	2
<i>abused, answered, attacked, blasted, burnt out, captured, charged with, cleaned, criticized, delivered, done, doored, dropped, fined, flamed, found out, given, ignored, interrogated, knocked down, lobbied, lumped in, lynched, mentioned, noticed, opened, overcharged, promoted, pumped, punished, put, rejected</i>	1
<b>Celkem</b>	<b>100</b>

TABULKA 1. Nejfrekventovanější slovesa

Na základě klasifikace Levinové (1993) jsme se pokusily seskupit tato slovesa do obecnějších sémantických kategorií (tabulka 2). Ukazuje se, že nejčastější skupinu představují slovesa typu „give“, např. *sell*, *give*, *pay*, *serve*, dále slovesa typu „get“, „quote“, „murder“ a slovesa vyjadřující „negative judgment“.

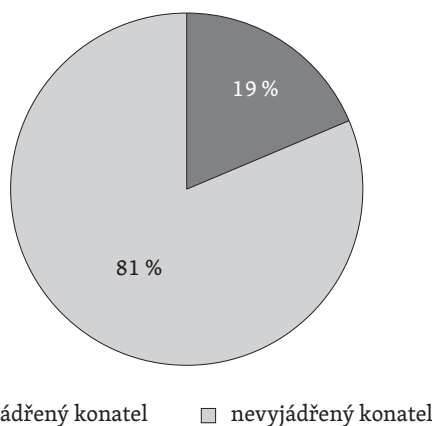


Sémantická kategorie	Slovesa	Celkový počet výskytů v dané kategorii
„give“	<i>sell, give, pay, serve</i>	13
„get“	<i>catch, find out</i>	5
„quote“	<i>ask</i>	5
„murder“	<i>kill</i>	4
„negative judgment“	<i>abuse, criticize, punish, flame</i>	4
<b>Celkem</b>		<b>31 (/100)</b>

TABULKA 2. Sémantické třídy sloves podle Levinové (1993)

#### 4.2 VYJÁDŘENÍ KONATELE V PASIVU S GET

Dále jsme v rámci analýzy zkoumaly četnost explicitně vyjádřeného konatele pomocí předložkové vazby *s by* (tzv. „*by-agent phrase*“ /Quirk a kol., 1985, s. 414/). Očekávaly jsme, že ve většině případů konatel vyjádřen nebude, neboť hlavní motivací pro užití pasiva (pasiva *s be* i *get*) je „vyjádření slovesného děje bez konatele“ (Dušková a kol., 2006, s. 259; Brůhová, 2015, s. 32). U pasiva *s get* jsme předpokládaly, že konatel bude vyjádřen ještě v menší míře (Downing, 1996, s. 183), jelikož podmět pasiva *s get* vyjadřuje spoluúčast referenta podmětu na ději a lze tedy sémantickou roli podmětu chápat jako alespoň částečně konatelskou. Analýza vyjádřeného konatele však přinesla překvapivé zjištění, že téměř v pětině případů byl konatel explicitně vyjádřen (19 výskytů). Analýza ukázala, že referent konatele nemusí být pouze životný (př. 17), vyskytly se i čtyři příklady neživotných referentů (př. 18).



GRAF 1. Vyjádřený konatel

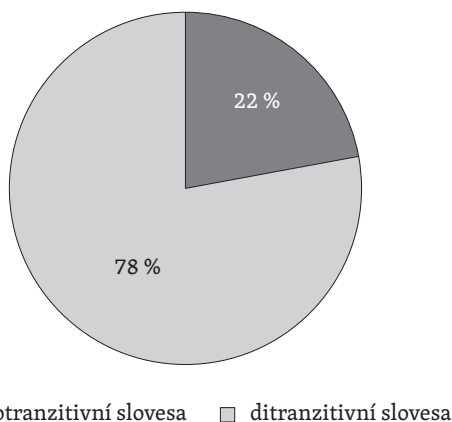
- (17) *Name Verity is about a Second World War British agent, who **gets captured** by the Germans.*
- (18) *Such people [...] might still **get hit** by a meteorite on the way.*

Analýza dále odhalila příklady, ve kterých předložková vazba *s by* nevyjadřovala konatele odpovídající věty aktivní. Pokud je v dané větě implikován jiný životný konatel („lidé“ / „voliči“ v př. 19), předložková vazba *s by* má funkci příslovečného určení prostředku (Dušková a kol., 2006, s. 261):

- (19) *As if anyone would **get elected** by arguing that George Osborne didn't go far enough.*

#### 4.3 SYNTAKTICKO-SÉMANTICKÉ TRÍDY SLOVES V PASIVU S *GET*

Následující kapitola se zaměřuje na poměr monotranzitivních a ditranzitivních sloves ve zkoumaném vzorku. Předpokládaly jsme jednoznačnou převahu monotranzitivních sloves, jelikož gramatiky neuvádějí žádné příklady ditranzitivních sloves užitých s *get*. Jak lze vidět z grafu 2, ditranzitivní slovesa se v pasivních konstrukcích s *get* vyskytují poměrně často (22 %, př. 20), monotranzitivní slovesa nicméně převládají (78 %).



GRAF 2. Výskyt monotranzitivních a ditranzitivních sloves

- (20) *The supermarket on your High Street has no control over what's coming in. They **get told** by HQ what to stock and sell.*

Př. (20) ilustruje syntaktickou konstrukci, kdy jsou všichni účastníci slovesného děje vyjádřeni, jinými slovy v pasivu s *get* jsou vyjádřeni všichni účastníci děje jako v aktivu (*HQ tells them what to stock and sell*), kdy podmět v pasivu odpovídá nepřímému předmětu v aktivu (*they – them*), přímý předmět je vyjádřen *wh*-větou *what to stock and sell* a vyjádřený konatel v pasivu (*by*-agent) odpovídá podmětu v aktivu (*HQ – by HQ*).

Př. (21) ilustruje užití ditranzitivního slovesa *pay* v pasivu s *get* bez vyjádřeného konatele (srov. aktivní konstrukci *They pay me a minimum wage.*).

- (21) *Actually I **get paid** a minimum wage...*





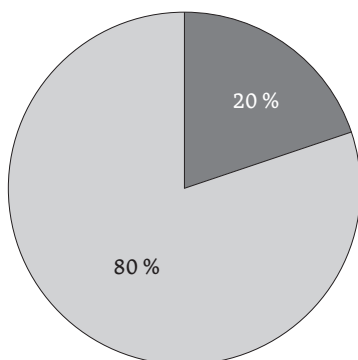
OPEN ACCESS

V řadě případů je však u ditranzitivních sloves jeden z předmětů vynechán (22). I když je předmět vynechán, na sémantické rovině věta se slovesem *pay* stále zahrnuje tři účastníky (podmět, přímý a nepřímý předmět), přičemž vynecháný přímý předmět *money* je pouze implikován (cf. „understood object“ /Huddleston — Pullum, 2002, s. 312; Brůhová, 2012, s. 124/).

- (22) *When a loan is given, against security, I expect to **get paid** or take the security in exchange. (get paid ,money')*

#### 4.4 PODMĚT PASIVA S GET

V rámci analýzy byl dále zkoumán podmět pasivních konstrukcí s *get*. Cílem zkoumání bylo ověřit, zda je podmět vždy životný nebo může být i neživotný, a následně jsme se zaměřili na popsání sémantické role podmětu. Pokud jde o životnost podmětu, většina příkladů ze vzorku obsahovala životný podmět (80 %), avšak dvacet příkladů obsahovalo neživotný podmět, což bylo více, než jsme očekávaly (př. 23 a 24).



■ životný podmět/kolektivum    □ neživotný podmět

GRAF 3. Životnost podmětu

- (23) *One of my main worries when cycling around London is that my beautiful bicycle that I love so dearly **will get stolen** by some pikey and **sold** down Brick Lane.*
- (24) *First the newspaper breaking the story was Al Arabiya, initially saying that at least 500 people have been killed, according to activists. From there it **got picked up** by major international media.*

V př. (23) je podmětem pasiva neživotné podstatné jméno *bicycle*. Rovněž př. (24) představuje pasivum s *get* s neživotným podmětem, kdy podmět *it* zastupuje již dříve zmíněné neživotné podstatné jméno *the story*.

V některých případech bylo problematické jednoznačně rozhodnout o životnosti podmětu. V příkladu (25) *supermarket* odkazuje na skupinu jedinců (jde o tzv. kolektivum) (Dušková, 2006, s. 404) a lze na něj odkazovat jako pomocí singuláru, tak

pomocí plurálu, „podle toho, převládá-li představa souboru jak skupiny jednotlivců (plurál; [...]) nebo jde-li o označení souboru jako jednotky (singulár)“ (ibid.).

- (25) *The supermarket on your High Street has no control over what's coming in. They **get told** by HQ what to stock and sell.*

Podmět *they* anaforicky odkazuje k *the supermarket*, podobně i slovesná shoda je v množném čísle (*They get told* místo *It gets told*). Užití plurálu naznačuje, že *the supermarket* odkazuje na jednotlivé zaměstnance obchodu, nikoli budovu. Toto podstatné jméno užitá jako kolektivum je proto považováno za podmět životný.

Pokud jde o připsání sémantické role podmětu v pasivu s *get*, zdá se, že sémantická role podmětu tvoří určitou škálu, přičemž velkou roli hraje (ne)životnost podmětu. Ve většině případů životných podmětů (26) není podmět pouze zasaženým účastníkem, ale lze jej chápat zároveň jako konatele slovesného děje, tj. jako participanta, který má na ději výraznou spoluúčasť nebo za děj nese částečnou zodpovědnost (vyjadřuje význam 'moci si za něco sám').

- (26) (...) *the Government is "powerless" to stop teachers **getting sacked** if they refuse to endorse same-sex marriage.*

Použití pasiva s *get* v př. (26) naznačuje, že učitelé byli vyhozeni z důvodu jejich nepodpory stejnopohlavního manželství. Kdyby stejnopohlavní manželství podpořili, nebyli by vyhozeni.

V jiných větách životný podmět nenese žádnou zodpovědnost za slovesný děj a podmět lze tedy chápat čistě jako *patiens* (př. 27). V tomto případě je na vině *his lawyer* (a nikoli podmět pasiva *the client*), a proto lze podmětu *the client* připsat sémantickou roli zasaženého účastníka.

- (27) *The client, in other words, **gets punished** if his lawyer, in addition to being conflicted, behaves unethically.*

V některých příkladech s neživotnými podměty představuje podmět čistě zasaženého účastníka (př. 23 a 24), často však neživotný podmět implikuje životný podmět, který daný slovesný děj uskuteční a který tak za děj nese zodpovědnost místo referenta podmětu (př. 28).

- (28) *For effective email writing, you need a really interesting subject line. Otherwise your lovely email won't even **get opened**.*

Ve výše uvedeném příkladu je použitím pasiva s *get* přenesena zodpovědnost za otevření e-mailu na autora, tj. pokud bude předmět e-mailu špatně napsaný, nikdo si ho neotevře.

Výsledky analýzy ukázaly, že spoluúčasť na ději podmětu pasiva s *get* se nevztahuje jak na životný, tak na neživotný podmět. Spoluúčasť na ději je v pasiv-





ních větách s *get* vždy do nějaké míry přítomna, což je odlišuje od neutrálního pasiva s *be*.

#### 4.5 PRAGMATICKÝ VÝZNAM PASIVA S *GET*

V poslední části analýzy jsme zkoumaly pragmatický význam celé věty obsahující pasivum s *get*. V gramatikách se setkáváme se dvěma různými přístupy k pragmatickému významu pasivních vět s *get*. Zatímco Huddleston — Pullum (2002, s. 1442) zastávají názor, že *get* se používá zejména v těch pasivních větách, které vyjadřují buď nepříznivý nebo příznivý dopad na referenta podmětu, podle Quirka a kol. (1985, s. 161) může užitím pasiva s *get* vyjádřit svůj negativní postoj k danému ději mluvčí (a nikoli referent podmětu). Analýza ukázala (viz. Graf 4) že nejzastoupenější sémantickou kategorií představují věty s negativním významem, tj. věty vyjadřující nepříznivý dopad na referenta podmětu (52%, př. 29, 30). V řadě příkladů byla nejspěšnost pro referenta podmětu vyjádřena už samotným slovesem (např. *arrest, kill, hit, fire*).<sup>5</sup>

(29) *I saw my cousin **get killed** in front of me.*

(30) *You read in the news (...) about an incompetent CEO who **got fired**, only to get a severance package worth more money than you will ever see in your entire lifetime.*

Druhou nejčastější kategorií představovaly věty s pozitivním významem, tj. věty vyjadřující příznivý dopad na referenta podmětu (28%, př. 31, 32). Tyto příklady typicky obsahovaly slovesa související s penězi nebo zaměstnáním (např. *offer, pay*).

(31) *I quite fancied a little break after the show, but I **got offered** a job starting pretty much the day that we finished so I took that because it seemed like fun and I needed the money.*

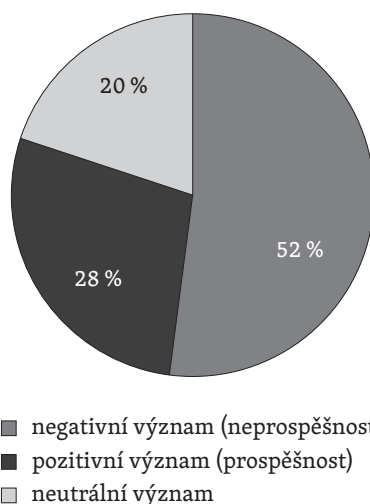
(32) *Ironically she **got paid** more than anyone else.*

V rozporu s naším předpokladem a popisem pasiva s *get* v gramatikách (Huddleston — Pullum, 2002, s. 1442) analýza nicméně ukázala, že pasivum s *get* lze použít také ve větách s neutrálním významem. Tyto věty představují dokonce pětinu příkladů v našem vzorku (20 %, př. 33, 34).

(33) *Well... we do **get asked** where the bathrooms are at least a couple of times a day.*

(34) *Do you often **get called on** a lot to defend the media?*

5 Případy, ve kterých bylo sémanticky negativní sloveso uvedeno v záporu (např. *You won't **get sued***), byly klasifikovány jako věty s negativním významem, přestože vyjadřují příznivý dopad na referenta podmětu. Obdobně případy, ve kterých bylo uvedeno v záporu sloveso sémanticky pozitivní, např. (...*you couldn't **get served** in bars.*) byly klasifikovány jako věty s pozitivním významem.



GRAF 4. Pragmatický význam pasivních vět s *get*

Rozdělení příkladů do tří sémantických kategorií (tj. negativní, pozitivní a neutrální význam pasivních vět s *get*) se ukázalo být problematické v příkladech s neživotným podmětem:

(35) *I've seen this sort of thing **get abused** by spammers before (...)*

Ve výše uvedeném příkladu (35) podmět *the thing* označuje zpřístupnění diskuzního fóra pro nepřihlášené uživatele. Vzhledem k tomu, že podmět *the thing* je neživotný a také poněkud vágní, nelze říci, že zneužití (*abuse*) má na něj přímý negativní dopad. Negativně tato situace působí na účastníky diskuzního fóra, což odpovídá přístupu Huddlestona a Pulluma, diskutéři představují 'někoho' spjatého s referentem podmětu. Referent podmětu je v tomto kontextu zastoupen diskuzním fórem.

## 5. ZÁVĚR

Studie popsala pasivum s *get* v současné britské angličtině ze sémantického a pragmatického aspektu. Pokud jde o sémantiku sloves, analýza potvrdila, že pasivum s *get* se vyskytuje téměř výhradně s dějovými slovesy (99%). Vzhledem ke své dějové povaze se pasivum s *get* se stavovými slovesy vyskytuje pouze výjimečně. Náš vzorek obsahoval pouze jeden příklad se stavovým slovesem (*notice*), které však ve spojení s *get* nabylo dějového významu. Nejčastější slovesa, která se v pasivu s *get* vyskytují, jsou často sémanticky zabarvená, tj. vyjadřují pozitivní či negativní dopad na referenta podmětu.

Dále se studie věnovala distribuci monotranzitivních a ditranzitivních sloves. Přestože monotranzitivní slovesa v pasivu s *get* převažovala, studie ukázala, že *get* se vyskytuje poměrně často i s ditranzitivními slovesy (22%).



OPEN ACCESS

V rámci analýzy podmětu jsme dále věnovaly pozornost podmětu — jeho životnosti a sémantické roli. Co se týče životnosti podmětu, podmět pasiva s *get* byl v 80 % případů životný. Výzkum potvrdil, že podmět pasiva s *get* nebývá pouze zasaženým účastníkem, ale lze jej chápat zároveň jako konatele slovesného děje, tj. jako particpanta, který má na ději výraznou spoluúčast nebo za děj nese částečnou zodpovědnost.

Analýza pragmatického významu pasivních konstrukcí s *get* prokázala, že *get* se používá zejména v těch pasivních větách, které vyjadřují buď nepříznivý (52 %) nebo příznivý (28 %) dopad na referenta podmětu a které tak vyjadřují neprospěšnost nebo prospěšnost pro referenta podmětu. Ukázalo se, že pasiva s *get* lze užít i pro vyjádření čistě neutrálního významu (20 %).

Celkově se ukázalo, že právě pragmatický význam a specifická sémantická role podmětu jsou hlavními charakteristikami, kterými se pasivum s *get* odlišuje od pasiva s *be*.

## LITERATURA

- BRŮHOVÁ, G. (2012): Object deletion in ditransitive verbs and its semantic consequences. In: M. MALÁ — P. ŠALDOVÁ (eds.), *A Centenary of English Studies at Charles University: from Mathesius to Present-day Linguistics*. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, s. 123–133.
- BRŮHOVÁ, G. (2015): Passivization of ditransitive verbs from the FSP point of view. *Linguistica Pragensia*, 2015, 25, s. 27–36.
- DOWNING, A. (1996): The Semantics of Get-Passives. In: R. HASAN — C. CLORAN — D. G. BUTT (eds.), *Functional Descriptions: Theory in practice*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, s. 179–206.
- DUŠKOVÁ, L. a kol. (2006): *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia.
- GIVÓN, T. — YANG, L. (1994): The Rise of the English GET-Passive. In: B. FOX — P. HOPPER (eds.), *Voice: Form and Function*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, s. 119–149.
- HUDDLESTON, R. — PULLUM G. K. (2002): *Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- LEVIN, B. (1993): *English Verb Classes and Alternations: a Preliminary Investigation*. Chicago/IL: The University of Chicago Press.
- MITKOVSKA, L. — BUŽAROVSKA E. (2011): A Cognitively-Based Approach to Grammar Teaching: The Case of Get+Past Participle Construction. In: *ELLSIIR Proceedings* (1). Faculty of Philology, University of Belgrade, s. 387–399.
- QUIRK, R. a kol. (1985): *A Comprehensive Grammar of the English Language*. Londýn: Longman.
- ŠTÍCHA, F. (2017): HIERARCHIZACE PROPOZICE. In: P. KARLÍK — M. NEKULA — J. PLESKALOVÁ (eds.), *CzechEncy — Nový encyklopedický slovník češtiny*. URL: <https://www.czechency.org/slovník/HIERARCHIZACE PROPOZICE>.
- XIAO R. — MCENERY T. — QUIAN Y. (2006): Passive constructions in English and Chinese. A corpus-based approach. *Languages in Contrast* 6, 1, s. 109–149.

## POUŽITÉ KORPUSY

Araneum Anglicum Minus — dostupný z <http://unesco.uniba.sk/aranea/>.

**Dana Tyčová** | Ústav anglického jazyka a didaktiky, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy |  
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1  
ORCID ID: 0000-0001-6764-4976  
danatycova@gmail.com

**Gabriela Brůhová** | Ústav anglického jazyka a didaktiky, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy |  
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1  
ORCID ID: 0000-0001-5014-7965  
gabriela.bruhova@ff.cuni.cz

